

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGA DÁSZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.
Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Különlékelt árak
Évi előfizetés...
Egyes szám 5 kr.

Hirdetési díj
Nagy hirdetés...
Kis hirdetés...

ELBANK

...vényeire.

...vényeire.
...vényeire.
...vényeire.

...vényeire.
...vényeire.
...vényeire.

üzlet.
...

Görgey.

(S-t.) Egy név az elbukott szabadságharc
éjlelőből. Atok és megvetés kísérte tulajdo-
nosát sötét odvába: egy nemzet megvetése,
a mely ellen semmiféle apelláta nincs, mint
nem lehet irtalom vagy bocsánat azon bü-
iránt sem, mely az ő büne: árulás...
Görgey Arthur áruló volt, ezt vallja
Magyarországon mindenki, még azon bizotts-
ság is, melynek tagjai most arra vállal-
koznak, hogy azt a sötét nevet kiragadják
az éjszakából, másszóval: hogy bebizonyít-
sák, mikép Görgey becsületes dolgot csele-
kedett Világosnál.

Már az igaz, hogy furcsa világot
élünk. A halottakat felakarják támasztani
a sírból, az élőket pedig elakarják temetni.
Az érdekből és csuszás-mászásból elkötetett
férfiatlanságokat s közönséges emberek ál-
lamférfiai munkodését éjig emelik; a leg-
szentebb eszmék harcának emlékét pedig
azzal akarják meggyalázni, hogy rehabili-
tálni igyekeznek azt a hitványt, ki fegyve-
rét eldobva, az akasztófának és rémura-
lomnak szolgáltatta ki legjobbjainkats meg-
teremtette a második mohácsi vérszt.

Nem tudjuk még, hogy és mily alak-
ban lép elő ez a különös munkálat. Lesz-
nek benne bizonyosan magyarzátások ha-
dászati szempontból, meg számítgatások és
összehasonlitgatások, bár érthetetlen, hogy
ezeket is miért csoportosítják most? Nem
30-40 év, még 30-40 század feledhető
fátlya sem tudja a világot sötét sötétsé-
gét eltakarni. A történelem följegyzé lap-
jaira, a nemzet bevészte a gyászos esemény
emlékét szívébe s a míg megátokozza azt a
nevet, addig meg is tanítja gyermekét, hogy
utálja.

Gyászünnepe a magyarnak aug. 13-ka
s ezt a gyászt nem képes elosztalni sem-
miféle hatalom, mert szent s az elárult
nemzet szívéből fakadó.

Görgeynek ott nincs helye, az ő szá-
mára nem lehet irtalmasság még a hitünk
szerinti túlvilágban sem.

Soha egyetértőbb nem volt a magyar
nemzet, mint midőn a szabadság leve-
gője s a hatalmas Kossuth szava fel-
rázta álmából s mint egy ember, belépett
az Európán átszáguldó viharba, küzdeni az
emberi jogokért. Egyetértése, hősi vitésége
nemcsak ellenségei, hanem a világ bámulatát
keltette fel. Az egész magyar nemzet csatája
volt az a harc, a szabadság, e legszentebb
eszmé mellett, mely harcznak abbanhagyása
épen annak a vezérnek a részéről, a ki
ugyis, mint vezér, ugyis, mint katona, vég-
lehelletig köteles e csüggedőket bátorítani
s a harczot fel nem adni: legszelidebb ne-
vén is — árulás.

Itt dörgött az orosz ágyutelep Debre-
czen városánál; itt hőmpolygott 80 ezer
ember áramlata a parányi magyar haderő
felé s tőlünk két órányira hallgatta a hir-
hedt vezér az ágyuk dübörgését, kárörven-
dő mosolyal gondolva a titkos paktum
előnyeiére, a melyben majd ő fog beszélni
az oroszokkal... S imé 11 nap mulva a
hős katonáknak egymásután sirva kellett
fegyvereiket átadni az oroszoknak...

Ez a Görgey műve volt. Ez árulás
volt.

S a mindenki által ismert tények el-
lenében ma martynak akarják feltüntetni
Magyarország elárulóját, sőt akad olyan
osztirák-magyar költő Gyulai Pál, a ki na-
gyobb szabású költeményében sokat szen-
vedett hőse czimmet illeti őt.

Könnyebb volna a tevének átbujni a
a tü fokán, mint Görgeyt tisztára mosdatni
a rehabilitáló bizottságnak.

A meghalt lelkek csak hadd bolyong-
janak átkos utjokon. Hordozzák tovább a
megvetés átkát. Ez még a legszelidebb
büntetés.

— Nemzetközi békeértekezlet. Bernben,
a szövetségi palotában aug. 4-én kezd meg-
s bezárólag 9-ig folytatja tanácskozásait azon

nemzetközi értekezlet, melyet Nagybritannia
és Irland bekezdővetkezete, egyetértésben az
1882-ben tartott brüsszeli értekezlet nemzet-
közi bizottságával, összehívott. Az angol szö-
vetkezet feladata oda hatni, hogy a háborúk
mellőzésével a nemzetközi viszállyok elinté-
zése minél inkább választott bíróságok alkál-
maztatásának s ekkép a katonai terhek csök-
kentésének. A legközelebbi értekezlet pro-
gramját Párisban állapították meg. A berni
értekezlet napirendjére következő nagyfon-
toságu kérdések tárgyalása lön kitűzve: 1. A
nemzetközi választott bíróság. Az alkalmazása.
Hogy lehetne a kabineteket e rendszer elfo-
gadására bírni? Hogyan szolgálhat a választ-
ott bíróság védelmi a gyöngébb államoknak
az erősebbek ellen stb. 2. A tengeri csator-
nák semlegesítése. A semlegeség fogalmának
tisztázása. A tengeri csatornák mint nemzet-
közi szabadforgalmi utak. Azon állam szue-
vénitása, melyben ilyen csatornák vannak. Erdi-
művek és helyőrségek. Csapatok és hadi-
szert szállítása. A csatornák elleni katonai tá-
madások. 3. Nemzetközi törvényszékek. Ho-
gyan biztosítható az ítéletek pártatlansága és
végrehajtása? Állandó nemzetközi törvényszék
alkotása. Milyen alapon határozatképes s tör-
vényszék? Szükséges-e ítélete érvényezésé-
két-harmad többség? Milyen szabályok szerint al-
kotandók külön bíróságok speciális kérdések
elintézésére? Ha az állandó nemzetközi tör-
vényszék eszméje el nem fogadható, minő más
rendszer ajánlható a felmerülő nemzetközi
viszállyok kiegyenlítésére? 4. Nemzetközi le-
fegyverzés. Milyen uton érhetni el a nagyha-
talmas fegyverkezésnek korlátozását? Minő
egyzmények és feltételek szükségesek e célra?

— A nemzetközi egyesületnek négyezernél jó-
val több tagja van a világ minden államának
köréből. Az angol szövetezet elnöke Shaftes-
bury lord, az elnökség tagjai Westminster
herceg, Deby lord, Bristol marquis, Ebury
és Robartes lordok, továbbá három püspök és
számos alsóházi tag. Franciaországból Lesseps,
számos szenátor, képviselő, író, valamint az
egész nemzetközi bekezdővetség párisi képví-
selősége, a magyarok közül a többek közt
Kossuth Lajos s több képviselő van a tagok
névsorában.

— A magyarok és a csehek. A prágai
Narodni Politika „A magyarok és a csehek”
című vezércikkében tüdőzli azon budapesti
vevődeket, a kik Prágába utaznak. Ezen ál-
kalommal párhuzamot von Bécs és Budapest
között és lekesült szavakkal magasztalja a
magyarokat, s a kik a csehekkel rokonszenven-
nek. Czikkeiből kitűnik: „Mindinkább — ugy-
mond — világosabbá lesz, hogy a csehek és a
magyarok közötti barátság megszilárdul. A ma-
gyarok tudtak megbecsülni irántuk való rokon-
szenvűnket és ők a budapesti csehekkel együtt
meqlátogatják fővárosunkat s a nemzeti szin-
házunkat. Mily nagy különbség van a magya-
rok és a németek közt! Testvéreink, a kik
Budapesten vannak, — barátságban élnek a
magyarokkal és azok, a kik Bécs-
ben vannak, — számuk fölülmulja 200
ezret, folytonos surlódásban élnek a németek-
kel és mindennemű kellemtelenségeknek ki-
vannak téve. A cseh magyar barátságot meg-
ingatta az 1849-ki év, a midőn az oroszok be-
jöttek Magyarorszába, de azóta a seb behe-
gedt. Jó lesz mindkét nemzetnek tudni, hogy
érdekei azonosak, csak így leszünk képesek a
német áramlatnak ellenállni. Jó lesz a jó
érvényesítést felrissíteni és az nem ma-
radhat befolyás nélkül az osztrák politikára!”

Adam a magyar kormányról.

A „Nouvelle Revue” legújabb füzetében
Adam asszony, a szellemes francia írónő, Ma-
gyarország belpolitikai viszonyairól a többek
közt így nyilatkozik:

A mai magyar politika egy szóban fog-
latható össze: Tisza politikája.

Nincs benne semmi ismeretlen, még van
a maga hagyománya, jellege, történeti értéke.
A Tisza politikáját csinálni annyi, mint terem-
teni egy nemzedéket, egy kasztot, melyet a
semmiségből emelnek fel, a mely kizárólag
részesül kegyekben, a mely Tiszának köszönhet
mindent.

Stratégiai fogásait Lajos Fülöptől kölcsönzi
Tisza.

Magyarország is, mint Fran-
ciaország Guizot alatt, erkölcsi
gyöngeségben szenved. A
gazdagodjatok meg” jelszó nem
való inkább neki, mint nekünk volt. Ha egy
nemzetet átengednek falánk-
ságának, élvezetvágyának brut-
tálissá, önzővé, veszélyessé
lesz.

Tisza előszeretettel viseltetik a közép-
osztály, mint minden közepes iránt. Gyűlöli
a főbb rangokat, félt a teletse-
gektől és a néptől. Ugyes az ariszto-
kráciai intézmények lerombolásában, de azért
ellenzi a baloldali által a munkásosztályok ér-
dekeit követelt reformokat; s ha enged,
csak holmi választási fogadásból teszi.

— A kolera. A belügyminiszter a kolera-
járvány ellen a következő körrendeletet intézte
a törvényhatóságokhoz: A kolera elleni övün-
tezkedésre vonatkozó szabály szerint, oly köz-
ségek, melyekben elkölöthető kórházi helyi-
ségek nem léteznek, alkalmasabb egyéb helyi-
ségeknek körszobákká való átalakítására vannak
kötelezve, melyekben a koleras-betegek, külö-
nösen az első betegülési esetekben, a lehető-
ség szerint elkölöthetők és ápolhatók legye-
nek. — Azonkívül mindazon községek, melyek
ben vasuti állomás létezik és közútdomás szer-
int orvos is van megtelepedve, kötelesek azon
utásokat ápolás czéljából fölvenni, kik vaspályán
utazásukban kolera-betegek, s ennél fogva to-
vább nem szállíthatók. Mibez képest utasítan-
dók mindazon községek, melyekben vasuti állom-
más van, hogy az ily kolera-kórhelyiségeknek,
lehetőleg a községekben kívül, de annak köze-
leben történendő felállításáról már most gon-
doskodjanak. Ezen kórhelyiségek olyképen
legyenek felszerelve, hogy azon tárgyak, a
melyek a betegekkel közvetlen érintkezésbe
jöttek, megsemmisíthetők legyenek; felhívom
a törvényhatóságot, hogy ezen irányban mielőbb
intézkedjék, arról, vajjon a szóban levő kór-
helyiségek felállításáról-e magának meggyőző-
dést szerezzen s e rendeletet fogantató-
sára felügyeletet s ellenőrzést gyakoroljon.

— A kormány tervai. A Pol. Corr. bu-
dapesti levele szerint a felsőház reformjáról
szóló törvényjavaslat aligha fog a jövő év ja-
nuár hava előtt előterjesztetni. — A képvise-
lői mandátum tartamára nézve még nincs meg-
állapítva, vajjon az negy vagy öt évre fog e in-
dítványoztatni; a kezdeményezés eziránt a sza-
badelvépárt köréből fog kiindulni s a kormá-
ny kés az támogatni. Az indítvány, ha
nem is e sessio elején, de mindenesetre még
a téli hónapokban fog megtétetni.

Közönmű zsidó, hogy erre megtanito-
tál”, olvassuk Lessing böles Nathánjában. Az
ilyen beszéddel lehet a kormánypart „szája-
izet eltalálni”, de az elleneket csakugyan
nem lehet.

„Csehek Magyarországon”
— ilyet már láttunk nem egyszer. De most,
hogy a magyarországi csehek kisereglettek az
új prágai cseh színház megtekintésére, van-
nak már „Magyarok Csehország-
ban is.”

Beszélgék el cseh ajku hontársaink, hogy
imé, Magyarországon ennyi cseh vergődhetet
biztos egzisztenciára, dacára a Bach-korszak-
nak és a sok kintornának, melyekkel veszé-
lyeztetik füleink hártáját.

Beszélgék el; mi meg azalatt énekeljük ne-
kik, hogy
Már siess hazánkba vissza, vert seregem...
Kár hogy Pulszky Ferencz nem jött Deb-
reczenbe a kiránduló írói és művészi körrel!
Akkor kapott volna csak az elfogadó és ön-
nepély-rendező bizottság a nagy orrot!

Gili Balázs.

a revizióban éppen a szenátus jogkörét is meg-
akarják nyírbanlani.

— A kormány tervai. A Pol. Corr. bu-
dapesti levele szerint a felsőház reformjáról
szóló törvényjavaslat aligha fog a jövő év ja-
nuár hava előtt előterjesztetni. — A képvise-
lői mandátum tartamára nézve még nincs meg-
állapítva, vajjon az negy vagy öt évre fog e in-
dítványoztatni; a kezdeményezés eziránt a sza-
badelvépárt köréből fog kiindulni s a kormá-
ny kés az támogatni. Az indítvány, ha
nem is e sessio elején, de mindenesetre még
a téli hónapokban fog megtétetni.

Közönmű zsidó, hogy erre megtanito-
tál”, olvassuk Lessing böles Nathánjában. Az
ilyen beszéddel lehet a kormánypart „szája-
izet eltalálni”, de az elleneket csakugyan
nem lehet.

„Csehek Magyarországon”
— ilyet már láttunk nem egyszer. De most,
hogy a magyarországi csehek kisereglettek az
új prágai cseh színház megtekintésére, van-
nak már „Magyarok Csehország-
ban is.”

Beszélgék el cseh ajku hontársaink, hogy
imé, Magyarországon ennyi cseh vergődhetet
biztos egzisztenciára, dacára a Bach-korszak-
nak és a sok kintornának, melyekkel veszé-
lyeztetik füleink hártáját.

Beszélgék el; mi meg azalatt énekeljük ne-
kik, hogy
Már siess hazánkba vissza, vert seregem...
Kár hogy Pulszky Ferencz nem jött Deb-
reczenbe a kiránduló írói és művészi körrel!
Akkor kapott volna csak az elfogadó és ön-
nepély-rendező bizottság a nagy orrot!

Gili Balázs.

KARCZOLATOK.

(Két népdal. — Póla. — A nagy T. — Csehok.)

A mult országgyűlés végezték a csupa jó-
val, csupa széppel kecsgették a kormány-
párttól. Akkor azt énekelhetjük volna a nép-
dallal, hogy —

Apró diót recsgett,
Engem azzal kecsgett!
Most, hogy a többség meg van s már
előre is várjuk a nagy bosnyák és tengerészeti
költségeket: hát azt a népdalt énekelhetjük,
hogy —

Nem hazudál hibába
Bevittél a csavába!

Mi leszen reánk nézve Póla?
Hát a születő adóemelés pólyája!

A nagy T azzal kezdű utolsó vezér-csu-
nyaságát, hogy „csak nem lehet a mi
ellenzékünknek szája izet el-
találni!” Es „a mi ellenzékünk”
fejében aztán beszél... Sztarcsevicsékről.

„Közönmű zsidó, hogy erre megtanito-
tál”, olvassuk Lessing böles Nathánjában. Az
ilyen beszéddel lehet a kormánypart „szája-
izet eltalálni”, de az elleneket csakugyan
nem lehet.

„Csehek Magyarországon”
— ilyet már láttunk nem egyszer. De most,
hogy a magyarországi csehek kisereglettek az
új prágai cseh színház megtekintésére, van-
nak már „Magyarok Csehország-
ban is.”

Beszélgék el cseh ajku hontársaink, hogy
imé, Magyarországon ennyi cseh vergődhetet
biztos egzisztenciára, dacára a Bach-korszak-
nak és a sok kintornának, melyekkel veszé-
lyeztetik füleink hártáját.

Beszélgék el; mi meg azalatt énekeljük ne-
kik, hogy
Már siess hazánkba vissza, vert seregem...
Kár hogy Pulszky Ferencz nem jött Deb-
reczenbe a kiránduló írói és művészi körrel!
Akkor kapott volna csak az elfogadó és ön-
nepély-rendező bizottság a nagy orrot!

Gili Balázs.

Képek Debreczenből.

I. Simonffy Imre

Ha egyéb semmi sem volna szükséges ahhoz, hogy valaki nagy ember legyen, mint jóakarát: akkor Simonffy Imre nagyobb ember lenne, mint a milyennek magát képzei.

Pedig hát egyéb szép tulajdonságokkal is bír. Szorgalmas és tisztakezü. Van azonban két nagy baja.

Nem találta fel a puskaport és végtelenül hiu.

A véletlen Debreczen város polgármesterévé tette; Tisza Kálmán pedig kir. tanácsos.

Azt hiszi, hogy több köszönettel tartozik Tisza Kálmánnak, mint a véletlennek.

Soha el nem mulasztja neve alá illeszteni, hogy: „kir. tanácsos”, arról meg sejtelné sincs, mi az: Debreczen polgármestere lenni?

Igazságtalanság volna azonban őt azzal vádolni, hogy a kir. tanácsossággért, illetőleg annak elnyeréséért lett volna Tisza-párti. Őt Tisza a kir. tanácsossággal csak jobban magához fűzte.

Nem is a politikai meggyőződés azonosága vitte őt a Tisza táborába, mert hiszen míg Tisza mindaddig, míg kormányra került, nagyon is szabadelvű volt és ismét az lesz, mihielyest a bársónyszéket el kell hagynia és csak is a hatalom megtarthatása végett zsarnok: addig Simonffy Imre a szabad mozgástól és újítástól remeg.

Debreczenben Tiszáé volt a hatalom, mielőtt még miniszter lett volna, Simonffy Imre pedig hozzásegődött az ellenzéki Tiszához, mert nem volt sem kedve, sem bátorsága az áramlattal szembeszállni.

Az ellenzéki Simonffy Imre csak grata persona lehetett az ellenzéki Tisza előtt; a gazdag nagy ur barátsága pedig nagyon hízelgett Simonffy Imre hiúságának.

Tisza tehetségével és képzettségével is nagyon imponálván Simonffy Imrének, Simonffy Imre már akkor vak eszközévé vált Tisza Kálmánnak, midőn még együtt hirdették, hogy a cholera és a krach is csak a közjogi kiegyezés következménye.

Mikor Tisza a bársónyszek kedvéért elfogadta a közjogi állapot, senki sem követte nagyobb készséggel, mint Simonffy Imre s megszerezvén neki a nagyságos címet, Simonffy Imrét tökéletesen elszédítette.

A legnagyobb ellensége sem tagadhatja meg Simonffy Imrétől a tisztakezüséget, a vas szorgalmat. Az is tagadhatlan, hogy sok benne a jóakarát, csak hogy bármennyire szívén viseli is különben a város és a közönség érdekeit, azt is el kell ismernie minden elfogulatlan embernek, hogy ennek elébe tette Tisza hatalmi érdekeit.

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

Ifjúkori emlékek.

— Irta: gróf VAY DÁNIEL. —

MADÁRTÖMES.

Ifjúságomban vízimadarak tömésével foglalkoztam s hogy kis gyűjteményemet száporíthassam, vadász lettem. Egy szép pelikán, vagy kocsagért — az árter szelén vájt nedves lesodórban — éjeleket töltöttem el s ott millió szunyognak üldözéseit türelemmel elszenvedtem. — Egy megsebzett gölya-snepfért, — az eles sással és szövevényes sulyomindákkal védett tóba — nyakig vizesen begázoltam. A halászlélevesztőjén órákon át utazgattam; türelemmel vártam, míg a pakonyt igazgatta, véteiret előkészítgette; megindulván, feljártuk a tavakban nádából épített halfogó labirinteket, segítettem felszedni a vesztőbe beszorult zsákmányt azért, hogy dolgait géveze, az uszólápnak rétere kitegyen. A szárazhoz kikötött, a cserettek szűzföldén, — zöldelő réten — a légurainak ezerei legeltek, — bent az áradat a hónál is fehérebb lovas kocsagok — vakító fényükben ragyogtak; — a vizeknek királyai, hat hatyú vitorlás sakkakint büszkén hasították a sima tükröt; — a távolból a ludak és kacsáknak hápgósa és a vizibikáknak bombólése hallatszott, közvetlen mellett, a vizityukok, a sulyomszövedeken fűrgen futkostak; hátamnál a régi földnek fűzésén, a gémekek változatos tábora himbálódzott; a Gótzerek felhőkent elborították az eget; a vizes szeléken, a fűge snepfeknek változatos tábora legelt, csőrei a puha talajba mártogatva. — Tul mind ezeken a madárvilágnak előőrsei — az idegenek közlekedését javeszékellei hirtető libucok örködtek.

En gódrömből, mint lekötött Tantalus, irygen sóvárogtam a légurainak elérhetlen kincsei után; s megkelle elégednem a sovány tarlózással, sőt ha tiz elejtett madárral ülhettem vissza az órák multával visszatérő Bana-nak sandolijába — boldog voltam! A szárazföldön, — a réteken büszkén lépdelve legelő s vigyázó szép darvakat,

A belátás hiánya és a hiúság elfeledtette Simonffy Imrét, hogy ő egy nagy magyar város polgármestere és ez okozta, hogy Tisza Kálmán szolgáljává alacsonyodott.

Csak a belátás teljes hiánya és vágya az excentriás urnak minden áron szolgálói és ezáltal annak barátságára és kegyére mentől több érdemet szerezni: bírhatták a különben talpig derek Simonffy Imrét arra, hogy megtűrje azt, hogy a városházánál egyesek az ő czege alatt garázdálkodhassanak egyedül azon kivételes jogon, hogy ők kormánypartiak. Csak a belátás teljes hiánya és vágya a miniszterelnök urnak minden áron szolgálói és ezáltal annak barátságára és kegyére mentől több érdemet szerezni, vihették a tisztességre különben sokat adó Simonffy Imrét odáig, hogy holmi Papp László-féle emberek kezeit szorongassa és őrzelmet elősegítse. Vannak a kormányparton, a kik nem kevésbé bámulói Tiszának, mint Simonffy Imre, de azért nem azonosították magukat Papp Lászlóval, sem nem hunyának szemet azon dolgok láttára, a mik városházánál és a Komáromi házánál történek, de sőt ellenkezőleg azt tartják, hogy a jól felfogott pártérdek szempontjából sem szabad egy nemely dolgot megtűrni.

Sok mindenféle visszaelés képezte megbeszélés tárgyát a városházán is és sok esetben még az egyes tisztviselők is nyíltan megtámadták a visszaelést elkövetőket, és Simonffy Imre minderről tudomásul birt és mégis hallgatott.

Nem is lehet reményleni, hogy egyszer ő is belátja, hogy mi több a soknál attól a Simonffy Imrétől, a ki igen lekötözöttnek mutatja magát midőn Hajdumegye főjegyzője őt felköszöntőjében biztosította, hogy emléke mindörökké élni fog, mert megörökítette nevét: „Bika.”

Hajdumegye bizottságának rendkívüli közgyűlése.

Debreczen, 1884. évi jul. 21. d. e. 9 órákor. Elnök Gróf Degenfeld József főispán ur ő méltósága a közgyűlést megnyitván, előadja, hogy a jelen rendkívüli közgyűlést összehívására azon körülmény adott okot, mert a rendezett tanácsú városok szervezési szabályzatait a már küszöbön levő tisztviselők előtt felül bíráltni kellett.

A törvény kihirdetése után következtek a minisztériumi rendeletek.

A belügyminiszter a megyének a felvidéki magyar közművelődési egylet részére 100 ffrt megszavazásáról szóló határozatát elvetette.

A közigazgatási bizottságának több havi ülésében meg nem jelent tagokróli jelentése tudomásul vétetett.

Főjegyző és alispán jelentése a Bősörmeny, Dorog és Nánás részére 10 évi időtartamra átengedett közmunka váltására vonatkozó minisztériumi jóváhagyás folytán tett intézkedésekről tudomásul vétetett.

A jegyzői nyugdíj alapra vonatkozó szabályrendelet javaslat, mely szerint a városok és községek azon alapra a jegyzők számszerint 100—100 ffrt azon kívül pedig évenként 40—40 ffrt tartoznak fizetni, elfogadtattott.

A volt hajdu kerületi székház és orvosi lak értékesítése iránt beadott küldöttsegi jelentés hosszabb vitát okozott.

Uzonyi Péter és Láda János bősörmenyi bizottsági tagok nem egyeznek bele, hogy a székház eladásuk, Fekete Sándor főjegyző pedig szemére veti a bősörmenyieknek, hogy a székház nem igen jövedelmez és folytonosan pusztul s Bősörmeny azért ellenzi az eladást, hogy azt annál olcsóbban kaphassa meg városházának.

Végül a küldöttsegi javaslata elfogadtattott. Torda Aranyos megyének az országgyűléshez a megyei tisztviselők, azok özvegyei és árvái nyugdíjaztatására vonatkozólag intézett felirata hason szellemű felirattal pártoltatni határozattott.

Az országos iparegyesület felhívása az ipar szakiskolák és tanműhelyek látogatására ösztönzések alapítása iránt a városok és községek figyelmébe ajánlattott.

H. Bősörmeny városnak szervezési szabályzata némi stiláris és lényegi módosítások mellett elfogadtattott.

Nánás városnak tisztviselői munka-jog és hatáskörét és fizetését megállapító szervezési szabályzata némi módosítással elfogadtattott.

Hadház város szervezési szabályzatának a számvevő és ellenőri állomásra vonatkozó részét Hadházi Endre bizottsági tag függőben hagyati kéri s ezt Szinay Gyula tisztügyész is támogatja azon okból, mert számvevő egyuttal ellenőr nem lehet, s a számvevői teendők Hadházon egy embert eléggé nem foglalkoztatnak s ő ezen állomást eltörölnöket véli.

A közgyűlés a szabályzat ezen szakaszát felfüggeszti egészben pedig a szabályzatot némi egyéb módosítások mellett megerősíti.

Szoboszló város szervezési pótszabályzata jóváhagyattott.

Nánás város szabályrendelete a szálló-lajdonosok saját természetű borainak lepecsételt üvegekbe árutatása tárgyában elvetettett.

Hadház város képviselő testületének kérvénye az iránt, hogy az ott levő 2 mézárók között az egyikőtől az ipar-jogvisztvány levonások, hosszabb vitára adott alkalmat. — Hadházi Endre és Szinay Gyula javasolják, hogy midant Hadház városát egy mézárós is képes ellátni, sőt gyakran megtörtenük, hogy ezen egy mézárós sem képes a hűskészletet eladni. Hadház város kérvénye fogadtassék el. Szavazattöbbséggel e kérelem elutasittott.

Bősörmeny város közgyűlésének azon határozatai, melyekkel a szervezési szabályzat tárgyalása előtt a költségvetésből némyel bevételei tételek, mint nem egészen biztosnak látszó töröltették, — hatóságon kívül helyeztetek.

Győrösi János felebbezése H. Bősörmeny város 12/1823. sz. közgyűlési határozata ellen. Erre vonatkozólag Czincz Ignác előadja, hogy a bősörmenyi fűrődház építéséből kifolyólag a város ellen per indittatván, egy küldöttsegi mely a peres ügyben Budapesten járt egy eredeti szerződést, melyre a per alapítva volt elvesztette, s a legfőbb ítélőszéki ítélet szerint Bősörmeny város azért marasztaltott 1372 ffrtban, mert e szerződés a perhez

sok helyen nem is neveztek másképen, mint Pázmány dohánynak. Ő fáradozott szünet nélkül annak nemesítésén; ő gyűjtögette a legjobb magvakat és osztogatta azokat széjjel a termelők közt, kiket azokivül még fáradhatlanul oktattott az okserű dohány-termesztésben. Midőn a véki dohányról szólok, nem akar tam ezen férú nevét elhalgaltatni, kinek a Komárom megyei dohánytermelők oly sokat köszönhetnek.

A véki dohány fajra nézve, u. n. gatyás dohányok közé soroztatik s csupán pipadohánynak használtatik.

Termesztésére legalkalmasabb a homokos föld (mint a kerti dohánynak általában) s a legfinomabb véki gatyás dohány fekete homokban termesztetik.

Rége óta a föld megmunkásánál úgy jártak el, hogy azt csak minden hetedik évben trágyázták meg; ekkor azonban három éven át a föld gabona alá fordították s csak azután nitetették be ismét dohánynyal.

A termelők tehát nagyon jól ismerték a véki dohánynak azon tulajdonságát, hogy csak olyan földet kedvel leginkább, melyben a hozzáadott trágya is már egészen földde változott. A megváltozott viszonyok folytán ezen rendszertől már nagy részben eltértek s legfeljebb a válto gazdaságnak megfelelőleg forgatják a földet, melyet különben szorgalmasan trágyáznak. Trágyának a juhganajon kívül egyéb is használtatik.

Egy holdon jó idővel megterem 3—4 — szárazságban 2—3 métermázsas s a munkát nem igen bőven fizeti meg s ezen körülménynek tudható be, hogy újabb időben daczára sokféle kedvezménynek, a véki dohány termelése mindinkább alábbzállott, úgy hogy jelenleg már nagyon jelentéktelen.

A 40-es években még termelt Véken 300, Alomszegen 100, Gyallán Bagotán 150, Keszegfalván 500 bécsi mázsa; jelenleg az összes véki alatt szereplő dohány évi beváltása nem több 200—250 métermázsán. Evé beváltása emlitenem, hogy ezen vidéken a csempészett megyék hemzsegnek a gyalog és kocsin járó csempészektől, daczára a pénzügyörög éber figyelmének és ügyes taktikájának.

A véki dohány.

A híres Pázmány Dénesnek a régi jó időben egyik legnagyobb büszkesége volt az általa termelt véki dohány. Talán legjobb szónokait nem becsülte annyira, mint egy pipadohányt ebből a pompás füstölő anyagból. A véki dohány ennél fogva Pázmány Dénes nevével egészen összefonódott, úgy hogy hajdanta

eredetiben be nem mutatott s kéri, hogy azon összegben a küldöttsegi marasztaltassék. Bősörmeny város tehát felszólította a fenti sz. határozatával azon küldöttsegi tagjait, kik azon eredeti okmányt elvesztették, kik közt van a felebbező Győrösi János is, hogy nyilatkozzanak az iránt, milyen arányban és mikor kívánják azon kért a városnak megteríteni s ezen határozatot fellebbezi Győrösi azon alapon, mert azt állítják, hogy ő azon okmányt el nem vesztette, mert ő nála nem volt. — A megyei közgyűlés idevonatkozólag szabatos és határozott rendeletet hoz.

Több rendbeli arva penztári és községi számadások elintéztnek.

Csutak Kálmán kérvénye nemesi okmányának kihirdetése iránt tisztügyésznek kiadatott.

Tetetlen községben 1880 évről hátrányban maradt közmunka tartozások leirattak.

Több rendbeli közmunka hátralék tartozások leírása iránti kérvények elintéztettek, egyzersmind midant több kérvényhez cselekedő helyett egyszerű bizonyítványok pedig előjárásági hitelesítéssel ellátva nem voltak, elhatározzottak, hogy jövőre a hasontárgy kérvények szobabírói és illetve polgármesteri véleménynyel láttassanak el, alispán pedig utasittottak, hogy az ilyen véleménynyel el nem látott kérvényeket utasítsa vissza.

Dorog város, 1884. évi elkesetten beadott költségvetése — tekintettel a küszöbön levő tisztviselők tárgyalatott és helyben hagyattott. Az ülés vége 1/2 órákor.

Külföldi hírek. — A francia nemet zászlóvisztály tárgyában végre megjelent a várt német hivatalos nyilatkozat. E szerint az úgy csakugyan el van intézve, még pedig teljesen kielegi eredménynyel. — A t i t k o s m a g a n r e n d ö r s é g i rendszer feltalálója, Pinkerton Allan, jul. 1-én halt meg Chicagóban. 1819-ben született Glasgoban, s feltűnő akaratereje által már korán kitűntette magát. — B e l g r á d b ó l írják, hogy Peko Pavlovics, a hírhedt felkelő vezér, elhagyta Szerbiát és ismét háborgatni készül Boszniát.

A francia külügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, melyben a köztársaság elnökét felhatalmaztatni kéri a Huében, mult hó 6-án, a francia köztársaság s Annam királyság közt kötött szerződésnek ratifikálására. — L o n d o n b ó l jelentik, hogy az értekezlet pénzügyi bizottsága tegnapelőtt tartott ülésében elvetette az angol kormány azon indítványát, hogy az államadóságok kamatai leszállíttassanak.

A szervező biz. munkálata. Debreczen, július 21.

(II.) A szervező bizottság helyes érzékéről teszi tanúságot, midőn az építészeti és erdészeti tanácsnoki állások beszüntetését javasolja s e helyett az erdőmestert és főmérnököt kívánja bevonnai a felelőssébe. Valóságban nem volt egy-egy nevesebb és a háztartásra nézve károsabb, mint mikor olyan tanácsnokok vittek e két fontos szakot, kiknek azokról legátvolabólról sincsen legkisebb fogalmuk. S az erdőmester és a főmérnök mint épen arra készült szakemberek, meghallgatás nélkül, vagy meghallgatásuk esetében a nem szakértő tanácsnokok propanálása folytán vé-

gyik árnyék munkálata, de a tanács is, az az addig ezen szervezési munkát a kormány által az ország deficiját a megyékre deficijtét növelje. — mint ott, mert a v j e t nem vizsgálják károk. De hát az is bele kell nyugodyalítás és a Danay

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

K I M U — Hajdum. pénzt. fog 1. Házi penztárnál a) Kézp. 2624 b) takarékp. kvón. 2. Házipénztári leté a) Kézpénzben 9 b) Tp. könyvön 3. Telekvasárlási p Kézpénzben 4. Jegyzői nyugdíjal Tp. könyvön 5. Kóroda alap p. ná a) Kézpénzben b) Tp. könyvön 6. Betegápolási pén Kézpénzben 754 7. Utópítészeti pen a) Kézp. 12775.0 b) könyvön 4561 8. Katona beszállás Kézpénzben 271 9. Árvapénztárnál: I. Közönsel: a) Kézp. 21339 b) Adós-lev. 205754 c) Tp. könyvön 503 d) Drágaságok. 23 II. Tartalekalapná Kézpénzben 935 III. Letétnél. Kézpénzben 1204 IV. Biróság p-nál a) Kézp.-ben 6 b) T. p. könyvön 19

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

Nem épen me szájakat a penztári sok állandóan megponkit szaporodik, hők megkésztetése midőn az ellenőrzésigorubb és korrekaucazió terhe által szegényebbek, hab tességők semmi k fenn, kénytelenek t l e t z t e t i f o g n a k o k i k n e l t a l a n e p e n t u l s u l y i a l .

leményük mellőzésével döntetnek el épen a város érdekében melyen benyúló kérdések.

Nagyon eljött az ideje ezen anomáliát is megszüntetni.

De mint mindennek, úgy ezen szervezési munkálatnak is vannak árnyoldalai. Az egészét áttekintve, habár tudatával birunk is annak, hogy a közgyűlés ez előtt 3 évvel rendelte meg ezen mű elkészítését, mégis azt a benyomást teszi reánk, mintha az nagyon sietősen, épen a végső perczben készült volna el. És ez nagyon meglátszik különösen az egyes szakok feldolgozásán s az egész összeállításán. Nincs meg benne az összetartozóság, az egymásutáni-ság, melyet egy ilyen munkától méltán meg lehet várni S épen ezért nagyon hűti az érdekelteket.

Eltételezve attól, hogy igen kevés osztály munkaköre van benne kevéssé feldolgozva, s a legtöbb mintegy átsiklani látszik. Pedig egy hatóság szervezetenek olyannak kellene lenni, mintegy világos térképnek, mely könnyen utbaigazító lenne, minden mellékesség mellőzésével is. Van benne, a munkakör felosztásában olyan is, mi leebb-utóbb okvetlen kellemetlenéseket, személyes sűrűdásokra fog vezetni. Nevezetesen a főkapitány tekintélyében degradáltatik akkor, mikor neki az egész munkaköre egyuttal a rendőri, katonai és közegészségügyi tanácsoknak osztatik be. Ha mindenki egy szívvel-leléssel át lenne hatva a város érdekei előmozdítása eszméjétől, az ideitlen beavatkozástól távol tudni magát tartani, s a jó kollegialis viszony fenntartatna: talán nem lenne semmi baj, de hát mindnyájan gyarló emberek vagyunk, s úgy van alkotva az emberiség nagybőrűsége, hogy saját tekintélyét, előnyét, többnyire nem a maga tettei, hanem a mások gyengeségei, vagy képzelt, sokszor ráfogott hibái felderítése által igyekszik növelni. S, minden ily esetekben p. o. a házaság elején csak szórva-nyosan később nagyon is gyakran szokott létrejönni — beáll a közügyek rovására a surlózással járó kellemetlenség.

A katonai és közegészségügyi ügy is nagyon nagy mező. ELEG TÁG TER NYILIK RAJA BARÓKAT SZERZENI. Különösen a közegészségügy terén ennek megszerzése az egész közönségre nézve áldáshozó is. Talán legjobb lenne a rendőri ügyeket egészen minden egyes tanácsnokkál megosztás nélkül, a főkapitánytól meg-hagyni. Persze úgy értjük ezt, hogy ahhoz értő ember kezében kell meghagyni, mert isten mentse meg városunkat az olyan egyének-től, kiknek sem odavaló eszterhetőségök, sem képességek nincsen s olykor-olykor talán a jó-akarát is hiányzik. Ilyen esetben el kell venni inkább minden munkakört és ha másképen nem lehet, meghagyni egyedül csak a — fizetést

Egyik árnyoldala nem ugyan épen ezen munkálatnak, de az ország és a magunk állapotának is, az az adókezelési nagy apparátus, mely ezen szervezési munkálatba felvették. — Igyekezett a kormány magáról lerázni, hogy ezáltal az ország deficitjét valahogy apaszsa, s ráolta a megyékre, városokra, hogy ezeknek deficitjét növelje. És itt nemis olyan feltűnő, mint ott, mert a városok és megyék deficitjét nem vizsgálják a kölcsönadó külföldi bank-károkat. De hát az ilyen költségek adókezelésbe is bele kell nyugodni, így kívánván azt a loy-alitást és a Danaydák hordója.

Nem épen méltatlanul emelik panaszra szájakat a pénztárnokok, kiknek eddigi fizeté-sök állandóan megmarad, de munkakörük nap-onkint szaporodik, hogy eddigi kauzió ter-hők megkétszerezeték. S ez akkor történik, midőn az ellenőrzés ellenében határozottan szigorúbb és korrektebb lesz. Ezen kétszeri kauzió terhe által elfojuk érni azt, hogy a szegényebbek, habár képességek és becsüle-tességek semmi kívánni valót nem hagy is-fenn, kénytelenek visszavonulni, sőt épen mel-lőztetni fognak olyan egyénekkel szemben, kiknél talán épen a biztosíték megléte bir-tulsúlyal.

KIMUTATÁS.

Table with financial data including Hajdum. pénzt. fogalmáról 1884. évi jun. 20-án. and various interest rates and amounts.

Helyi hírek.

* A város gazd. bizottsága tegnap késő estig tartó ülést tartott, melyen az új szerve-zési szabályzat került tárgyalás alá. A vitát közás igen heves volt. — A bizottság nem tartja helyesnek, hogy a szabályzatban a gaz-dasági ügyek szervezése hiányos. — A bizott-ság nagy súlyt kíván fektetni a mezőrendör-ségre, cserép és téglagyártásra, gazdasági ta-nácsnokságra stb. Elhatározottatik, hogy a bi-zottság a közgyűlés elé jelentést és javaslatot terjeszt.

* Debreczenről. U r v a r y Lajos a „Pesti Napló“-ban következőleg ír debreczeni látoga-tásáról: „Debreczenben fejeztük be vándor-utunkat, a felvidék a tenzer színe alatt. Csak az a meleg ne lett volna! Tan még most is ott ölnék a nagy erdő fái alatt vagy kerget-űk a Hortobágy delibájt! De hát a forrás-ság csakhamar szétzöttünk mintek s a nagyobb-rész a program előtti időben vett búcsút az alföld nagy fővárosától, mely az újabb időkben szintén hatalmasan csinosodik, de még mindig a régi magyar s a nemzeti közművelődés ha-talmas központja. A kik először látták a kol-légiumot, annak roppant arányait s impozáns-gyűteményeit: nem tudták eléggé magasztalni a protestáns autonómia e bámulatra melő-ereményeit. — „Mi nem fogadunk el sem-mit sem az államtól — mondá nekem Debre-zenben egy nagynevű férfi — mert az állam csak úgy járhat el, hogy — do ut des.“ De a mi a protestánsoké, azt méltán visszavetelék s remélik, hogy nemokára visszanyerik a kol-légium részére az elkobzott Apafi-alapítványt. Az ősök áldozatkészségét a kollégium képvé-seli Debreczenben, a jelen nemzedék, a mai pol-gárság előhaladó vagyonosodását a sok építke-zés s a város csinosodása. Debreczenben minden a városé. A gyönyörű színház, a két szobor, a nagyszerű Bika vendéglő, a népkert stb. Ez a Debreczen nem is egy város, hanem egy külön világ, melyet a Hortobágy hatalmas öve-vez körül. S e világ központja a kollégium, a nagytemplom s az előtte levő páratlanul szép arányu hatalmas tér, melyet most bulvárdiroz-nak s közúti vasutall látnak el. De legnagyobb szépsége az, hogy izróll-izre magyar; kollé-giumában nem hangzott más soha, a mint a ma-gyar szó Csokonai városá, a te szellemel-lyen mindig a magyar írod. és művészetben!”

* Vihar okozta károk. A szombaton dél-után dult nagy vihar rémitő károkat okozott. Nemcsak az utcákon, hanem főleg a szőlős-keretekben számtalan fat kitért; a boldog í-va i k e r t n a g y o b b r e s z é t e d i g a j e g e l v e r t e. Ily nagynevű zivar-tár évtizedek óta nem volt Debreczenben.

* Az iparoskör tegnap délelőtt tartá havi választmányi ülést. A mennyiben igen lénye-ges tárgyak nyertek ott elintéztést; azok kö-zül felsoroljuk a következőket: A nyári vig-a-jom tiszta jövedelméből 50 forint erejű könyvek-vétetvén, ezáltal és a már ajándekozás után begyűlt könyvekkel a kör oly helyetbe jutott, hogy könyvtárát ez évi szeptember havában a tagok használatára bocsájthatja; az iparos ta-nácsok jutalmazására előnk által a kör re-szeröl utalványozott 10 forint helyeslőleg vete-tett tudomásul; miután a körnek zászlója nin-csen, annak adakozás után leendő előállításá elhatározottatik s e célból gyűjtőkérek bocsát-atnák ki; az új ipar-örvény értelméhez ké-pest átalakítandó általános iparpartestület szer-vezése céljából előkészítő bizottság neveztet-ték ki, mely annak idején munkálatát az ipar-hatóság útján az iparosoknak tudomására hozza.

* A „Bolond Istók“ ből. Debreczen: Írók és művészek koszorúzáik Csokonay Szob-rát. Cs. V. M. (Rémlütnel.) Megint odával jöt-tök ellenem lelepleztetésemkor? Vissza kegyet-lenek. S z ó l n o k: Nyugodj meg hallhatottan. Nem odóznok. Csak prózában beszélünk és röviden. Cs. V. M. Nem odában és röviden? Akkor konorikokat elfogadom.

* Erős hang. „Ejnye, de jó erős hangja van en-nek a Körössy Sándor képviselőnek!“ — jegyzi meg valaki az írók és műv. kör tiszteletre rendezett ös-merkedési estélyen. „Nem csoda“, volt rá a válasz, „vált alkalmá hangját kiképezzék komáromi ká-n-tor korában!“

* Az első tüzérszombaton tartották a Népkertben, melyet szép közönség látogatott. A közönség ellátásáról a „Hungaria“ bérleljő gondoskodik.

* A t. szülők figyelmébe. A r o n i s m e g v e g y e t e k a j ó a l k a l m a t o s s á g o t. Ezen bibliai intés alig vonatkozhatik méltóbb esetre, mint azon fontos hatású vállalkozásra, mely szerint a közbecsülésben álló Krisz-tiáni Alajos rajztanár a s zűnődő alatt egy önkéntes rajzolásban való képezése vé-gett. Midőn tehát ezen izlés nemesítő sőt az általános művelődés egyik igen jelentékeny ágát képező tanfolyamra gyermekeik jól felo-gott érdekében felhívom a t. cz. szülők érde-keltségét, egyszersmind a leghalásabb köszö-netet kell egyelőre is nyilvánítanom, azon de-rék tanár ur iránt, ki a közművelődés előmoz-dításában még szűnapjai feláldozásának árán is oly nemes buzgalommal fáradozik. Egy ér-dekeltt apa.

* Az a művelt Nagyvárad! Szigeti József a nemzeti színház első rangú művésze a héten néhány előadásra Nagyváradra jött vendégsze-repelni. Kedden lépett föl először, azonban a közönség csak közepesen töltötte meg a nyári színházat. Ez érhetetlen közöny oly rosszul esett a diadalokban bővelkedő művészeknek, hogy még azon éjjel gyorsvonaton ott hagyta a váradiakat, mint szent Pál az oláhokat. A

nagy művész is elmondhatta Nagyváradon, hogy „h e j Debreczen, ha rád emlé-kezem!“

* Temetés. Tegnap delután temettek el B e k e c s Mihály helybeli derek polgárt igen nagy részvét mellett. A megjelent nagy szá-mu rokonoknak, jó ismerőseknek a jól eső részvétért lapunk utján mond köszönetet — a gyászoló család.

* Jégeső. Szoboszló határán ismét jégeső púztított. Pénteken delután Anyaházán s a határ más részein is roppant jégeső volt, a mely szintén nagyon sok kárt tett.

* A megyéből. — Szoboszlón egy közhü-szár agyon akarta löni magát, azonban az ál-lon bement golyó az orr felső részén jött ki s az ember életben maradt. — Az öngyilkossági kísérlet oka katonatársai gúnyolódásában ke-retesed. — H. Nánáson az állatorvosai állomás-üresedésében van, aug. 10-ig pályázhatni.

* A p-ladányi eset. Röviden említettük, hogy a p-ladányi országos vásár alkalmával egy csendőr egy kabai embert agyonlőtt. Azóta bővebben értesültünk a dolog mibenlétéről. A veszekedés úgy kezdődött, hogy a p-ladányi vendéglőben táncz tartottak s egy kabai juhász-legény sörrel kínál meg egy ladányi leányt, a ki el nem fogadván, a legény végig öntötte azt a leány ruháján. Ekkől nagy kravall támadt s a kabai juhászlegény és atyja, szintén juhász, verokedni kezdtek a ladányiakkal. A verekedő tömeg a vendéglő elé tödült s midőn a csendőr rendet akart csinálni, az öreg juhász megra-gadta fegyverét s szavakkal: „Még ma zsan-dárvert iszunk.“ A csendőr a levegőbe lött, de hasznátalan, a nekivadult részeg embert nem csilapithatá le. Sőt némelyek úgy beszélék, hogy két csendőrnek fegyverét is megragadta s azok nem tudták az igen erős ember kezé-ből fegyvereket hirtelen kiszabadítani. A részeg juhások egyre fenyegetőbben vették kör-ül a kötelességüket teljesítő csendőröket s ekkor, többszöri felszólalás után, használtá egy csendőr fegyverét s az öreg jukaszt agyon-lötte, s ezután több zavargót bekisértek. A városbázát a részeg tömeg megakarta támadni, de negyedóra múlva Karczagról 6 csendőr ér-kezett löhőten s erre vége lett a zavargásnak. — E szomorú esetnek tanúsága, hogy ilyen alkalommal az előjáróságoknak nagyon korlá-tozni kell a szeszest italokkal való élést, mert bizonyosan józan emberek között hasonló eset nem történhetik.

* Zivatar. Európa minden részéből óriási zivatárokról, felhőszakadásról írnak. Kiseb-b fajta felhőszakadásból nekünk is jutott szom-baton delután, midőn a 38 R. fokot meleg után egy teljes órán át dühöngő orkán tört ki, oly erővel, hogy több kirakat vastag üvegét is összetörte az eső. Azóta folyvást esik s ma oly hűvös volt az idő, hogy melegebb kabát is fel kellett. Ilyen világot élünk nem áprilisban, hanem a kánikulában!

* X Kerestetik egy szolid, intelligens fiatal ember, ki magát utazónak kiképezettni haj-laladó, fizetés és magas jutalék mellett. Csak jó bizonyítványokkal ellátott egyének ajánla-tait, valamint bizonyítványaik másolatát fo-gadják el. „Ü g y n ö k“ czimen a kiadóhivatal.

* X Alkalmazást nyer oly egyén, ki némi biztosíték letétele mellett kellő qualificatióval bír arra, hogy mint pénzbeszedő működhesse-k. Irásbeli ajánlatokat elfogad „P é n z s z e d ő“ czimen e lap kiadóhivatala.

Két toasz t. (Elmondta Koszorus Lajos városi közigyám ur, f. h. 17-en, az írók és művészi kör tisztaikán itteni időzésekör.)

A zene művésze, mint népek szívzük-sege, mint a népek egyik hatalmas képző eszköze, nagy becsben volt minden népek-nél minden időben.

A zeneművészet ókori nagyságára mutat, azon hagyományos rege is, a melyszerint orp-heusnak, a régi görög lantosnak édes lantó-lása sziklákat vonta maga után; megszelidíté a hegyi erdők legvadabb állatait; lecsilapítá a zivatárokat és tegeeri fergetegeket.

No de ez csak mese beszéd; de tény az, hogy később a zene művésze minden népek-nél Istenitiszteletekre, a harci viategység buz-dítására és mindennemű ünnepélyes összejöve-telek élénkítésére használtott.

Tény az, hogy ez újabb időben nagyszerű conservatoriumok állítottak fel.

Es ma már az iskolázott zene művésze a fellengzőben jár, szabad rőptében szellemeit és földet magasat és mélyet érint egyaránt.

Ma már az iskolázott zeneművészetében a tiszta öröm, a megnyugvás és a remény ba-jos hangja long.

En tehát itt a természet templomában, a mi kies térségű erdőnkben, a hol az éneklő madarak, a zene és dal művészetével egybe-hangzó változatos éneklésükkel dicsérik az I-stent, kívánom hogy a zene és dalművészetnek hozzánk érkezett szakegységisei sokáig bol-dogul éljenek.

(Nagyerdei lakoma.) II. Megvagyok győződve, hogy a mi író és művész vendégeink közül, mindenki a maga-termetészi hajlamához és pallérozottságához képest teszi a mi Debreczenünket, a maga szemlélete és gondolkodása tárgyává.

A képrónak, mint panorámai festmény. A szobrásznak és építésznek, mint plasz-tikai mű.

A hangművészeknek, mint élő hang-világ, mutatja be magát, a mi Debreczenünk.

Adja Isten, hogy a hozzánk ragaskodás-sal érkezett írók és művészek, a kik önmő-n maguk szerettek alkalmat arra: hogy a mi kedves Debreczenünk, ily sok oldalú becses szemle ödes és gondolkodás tárgyává tétessék, sokáig boldogul éljenek! (Pallag.)

Hazánk s a külföld.

— Párbaj. Sárospatakon jul. 16-án reggel a királyhegyi erdősegen dr. Ballagi Geza fő-iskolai tanár és ifj. Szabó Zsigmond ügyvéd, volt képviselőjelölt közt pisztolypárbaj volt. Hu-szonöt lépésről löttek, de egyik sem talált.

— Verseny a Balatonon. A Balatonon-egylet sportszakosztálya által rendezett nagy versenyek tegnap vettek kezdetüket s nagy érdeklődés mellett folytak est 7 óráig. A ver-senyek iránt élénk érdeklődés mutatkozott; az uszoda mindkét része s az espalande, va-lamint a Kisfaludy gőzös, mely a czélpont előtt vetett horgonyt, nagyszámu közönséggel telt meg.

— Vadnai Andor országos képviselő ha-lálhíre mystifikáció volt, melyet a „Nemzet“ esti lapjának Vadnay halálát jeleñtő közlése folytán mindenkiszenomura valósnak nézett. Az orvos távirata szerint Vadnay Andor állapota nagyon komoly ugyan, ennek daczára nem félti őt a katasztrófától. Felgyógyulása azonban hosszabb időt fog igénybe venni.

— Merénylet a czár ellen. A czár leg-közlebb Varsóba utazik, s ez alkalommal a nihilisták merényletét terveztek ellene. Az összeesküvés felfedezéséről a Riforma a kö-vetkezőkkel jelenti: A mult csütörtökön a bé-kebiróságnak Bardowski bekebiró enléklete alatt tartott ülésén egy csendőrezredes és egy másik csendőrtiszt jelentek meg a teremben és látszólag közönyös arcczal foglaltak he-lyet a terem hátterében a közönség között. A tárgyalás befejezése után Bardowski bíró haza-ment. Alig lépett szobájába, megjelent előtte az említett csendőrezredes felhúzott revolver-rel, és a törvény nevében letartóztatottnak jelentette ki. Bardowski öngyilkosságot akart elkövetni, de ebben a csendőrezredes megá-llította. Bardowski lakásán fiatal, intelligens orosz nő tartózkodott, kit a tervezett össze-sküvésben való részvétel gyanuá miatt szintén letartóztatott. E helyé csak egy nappal azelőtt érkezett Pétervárról Varsóba s pedig azzal a megbízatással, hogy közvetítse a levelezést az itteni összeesküvők és a petvári forradalmi bizottság tagjai közt. A bekebiró lakását fel-kutatták. Meglepd dolgokat találtak. Egy la-dára bukkantak, mely tele volt revolverekkel és törökkel, egy másik robbanó anyaggokkal, hat teljesen kész bombával, továbbá kézi sa-jtónak akadtak nyomára, s ennek közelében kiáltványokat és az orosz forradalmi bizott-sághoz intézett leveleket, jelentéseket találtak és ráskadtak a helybeli forradalmi albizottság pécsetjére is. A szakértők vallomása szerint a talált dinamit elégséges lett volna harmincz ház légbepörpítésére. Ez összeesküvés czéja, melynek élén Bardowski állott, a Lazienki császár palota, a belvedere és ama palota légbepörpítése volt, a mely a czár számára lakásul volt kismelve vársói tartózkodása alkalmával.

Egyidejűleg letartóztatott Bardowski két irmo-kát, továbbá bizonyos Pozlowski nevű hírlap-írórt, Kohn nevű kereskedőt, nyolcz diákot s a Lilpopa és Rau gyári cég néhány hivatalnok-kát. A dinamit külföldi gyártmány. Egy orosz hozta Varsóba, a kinek ajánló levelei voltak egy orosz főúrvári méltóságtól a határori hi-vatalnokokhoz, s ennek lehet tulajdonítani, hogy szállását nem motózták meg.

Törvényeszek. — A Stelmacher-Kammerer pör. A tör-vényszéknél és a katonai bírtonben fogva tar-tott anarchisták kimerítő és őszinte vallomá-sokat tettek. Így, mint lapunknak Bécsből távirják, kivallották, hogy meggyilkolták Lihart gyógyszerészt Strassburgban, az Eisert család dot Bécsben, Hlubek rendőrfőalgalmazót és rab-lógyilkossági kísérletet követett Heilbronner bankárnál Stuttgartban, Az Eisert-féle rablógyilkosságban Stelmacher és Kamme-mer együtt működtek Hlubeket egyedül Kam-merer gyilkolta meg. A gyilkosságok eszméjét először az 1883-iki év nyarán a Rebell című lapban pendítették meg, midőn a titkos ana-rchista bizottság a szükséges költségek beszer-zésére felhívást tett közzé. A rablott pénz e párt kapta volna.

Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kizdó KUTASI IMRE.

Kiadó majorsági föld.

A péterfiai temető mellett 6 cat. hold föld, egy cseresep lakház, négy göré és egy hántó-szimmel (hizlalónak nagyon alkalmas) 6 vagy több évre bérbe kiadó, értekezhetni

Kerekes Gézával.

(Szepessy és Kerekes-czég.)

